

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Corollaria præcedentis doctrinæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

physicæ collocari, non tamen convincit illud nō posse simul ad genus signi & causæ moralis, sive abstrahentis à morali & physica pertinere.

- 19 Respondeo secundò, quod quamvis totum physicum & naturale non possit ad diversa genera non subalternatim posita pertinere, bene tamen totum morale & artificiale, quale est sacramentum, nam in totis moralibus & artificialibus concurrunt res diversorum generum, quæ tamen faciunt unum per se, quia se habent ordine quodam.

- 20 Obijcies tertio contra tertiam conclusionem: Illud magis pertinet ad quidditatem & rationem genericam sacramenti, quod est in eo perfectius: Sed esse causam gratiæ est quid perfectius quam esse signum illius: Ergo esse causam gratiæ est potius de essentia & ratione generica sacramenti, quam esse signum illius, subindeq; melius & convenientius ponitur sacramentum in genere causæ, quam in genere signi.

- 21 Respondeo primò negando Majorem, in iusto enim gratia est id quod perfectius est, cum nulla res creata eam in perfectione adæquare possit, & tamen non constituitur essentialiter per gratiam, cum sit ejus accidens.

Respondeo secundò, quod licet causare sit perfectius materialiter in sacramento, quam significare, tamen significare est formaliter quid nobilius, quia perfectio & nobilitas mediis formaliter desumitur ex perfectione finis per se primò intenti: finis autem primò & immediatè ad sacramentorum significationem intentus, est nobilior sine intento ad causalitatem, nam causalitas, cum sit medicativa, per se primò & immediatè tendit ad salutem nostram; significatio verò ad honorem & reverentiam Dei.

§. III.

Corollaria precedentis doctrinæ

- 22 **E**X dictis inferes primò: Sacramentum ut sic rectè dici posse signum practicum gratiæ, si ly practicum denotet causalitatem impropiam & imperfectam, atque abstrahentem à causalitate physica & morali: secus verò si per ly practicum, vera & propria causalitas, seu efficientia physica intelligatur. Patet hoc corollarium ex dictis conclusionibus 2. ibi enim ostendimus, omnibus sacramentis, etiam veteris legis, causalitatem quandā, impropiam saltem & metaphoricam, competere, quamvis si de causalitate stricta & rigorosa loquamur, seu de vera & reali efficientia, sola novæ legis sacramenta sint in genere causæ: unde cum ratio signi practici ex causalitate delumatur, idem cum proportionem de illa dicendum est.

- 23 Inferes secundò: quod si rationem formalem adæquatam sacramenti consideremus, sacramenta veteris & novæ legis analogicè tantum in ratione sacramenti conveniunt: si vero ejus rationem formalem in adæquatam attendamus, possunt aliquoties in ratione sacramenti univocari.

Prima pars ex suprà dictis colligitur, Nam rationem formalem sacramenti in ratione signi & in ratione causæ adæquatè consistere, conclusione 2. ostendimus: Sed in ratione causæ sacramenta veteris & novæ legis analogantur, cum sacramenta vetera improprie duntaxat & metaphoricè causarent gratiam & animæ sanctitatem; sacramenta verò novæ legis eam verè, propriè, & reali ac physica efficientiā illam attingant, ut

infra ostendemus: Ergo sacramenta veteris & novæ legis analogicè tantum conveniunt in ratione formali sacramenti, completè & adæquatè sumpta. Unde D. Thomas in 4. d. 1. q. 1. art. 1. quæstionem 3. ad 5. *Sacramentum non dicitur per sacramenta veteris & novæ legis, sicut genus per species, sed sicut analogum in suis partibus.*

Secunda verò pars suadetur: Ratio sacramenti in adæquatè sumpta in significatione gratiæ consistit: Sed in ratione signi gratiæ sacramenta veteris & novæ legis univocantur; quamvis & nim sacramenta novæ legis perfectiori modo significant gratiam, quam sacramenta veteris, hæc tamen inæqualitas, quia non se tenet ex parte differentiarum, non tollit univocationem & cor à simili illam non impedit inæqualitas, quæ homo & equus rationem animalis participant. Addo, quod sicut religio verus & novæ univocè conveniunt in ratione religionis; ita & sacramenta quæ talium religionum sunt symbola & veluti columnæ, ac exteriores protestationes, debent univocè, saltem ut sunt rei sacre signa, convenire.

Dices, Nullus terminus potest univocè predicari de figura & re figurata: Atqui sacramenta vetera erant figuræ nostrorum, juxta illud 1. ad Corinth. 10. *Omnia illa in figuris contingebant*: Ergo ratio sacramenti, etiam in adæquatè considerata, de illis univocè enuntiari non potest.

Respondeo distinguendo Majorem: si figuræ nihil habeat aliud significare, quam rem illam significatam, ad quam subinde primariò & principaliter ordinetur, concedo. Si secundariò tantum illam significet, & ad aliud primariò & principaliter significandum ordinetur, nego. Sic enim quando ad similitudinem unius imaginis representantis Cæsarem, depingitur alia imago, quamvis ista secunda imago sit figura prioris, quia tamen secundariò tantum ad illam representandam ordinatur, primariò verò & principaliter representat Cæsarem, dicitur univocè convenire cum priori imagine. Ita quia sacramenta vetera primariò & principaliter significant gratiam, & non nisi secundariò sacramenta nostra, univocè cum nostris in ratione sacramenti in adæquatè sumpti conveniebant.

ARTICULUS II.

Cuius rei sacra sacramentum sit signum?

Explicata ratione generica sacramenti, investigamus ejus differentiam specificam, quæ in signo non aliunde quam ex re significata desumitur, unde inquirimus cuius rei sacra sacramentum sit signum?

In cuius difficultatis resolutione, relicto Hæreticorum errore, qui censent sacramentum esse signum divinæ benevolentiae & prædestinationis, cujus falsitas ex eo manifestè constat, quod non solum prædestinati, sed etiam reprobi, verè suscipiunt sacramenta, ut patet in Juda, qui sacramentum Eucharistiæ in cena Domipica suscepit, & postea laqueo se suspendit. Relictis itaque, hoc errore, sunt quidam inter Catholicos, qui existimant, ad rationem sacramenti non requiri esse signum rei sacre, per se & sanctificantis, qualis est gratia, sed sufficere significatam &